

Sociálna trojčlennosť a priama demokracia

Sylvain Coiplet

preklad článku „Soziale Dreigliederung und direkte Demokratie“ -
<http://www.dreigliederung.de/essays/2015-10-002.html>
z nemeckého originálu preložil Andrej Szolgay

Na tom, čo požadujú priami demokrati, je oprávnené to, že oni nechcú hovoriť len o duchovnom živote. Taký postoj považujú za sektársky. Majú cit pre to, že človek sa nemôže naučiť nič z toho, čo je dnes skutočne potrebné, od duchov, ktorí chcú hovoriť len o duchovnom živote. A na tom niečo je. Akurát, že to, čo je dnes skutočne potrebné, sa nedá naučiť ani od priamych demokratov.

Najväčšia slepá škvrna

Dlho som sa domnieval, že domáhanie sa priamej demokracie sa môže stať problémom až vtedy, keď robí človeka slepým pre všetko to, čo nemôže byť regulované zákonmi – čiže, ak spôsobuje slepotu nielen voči duchovnému, ale aj voči hospodárskemu životu. Preto som sa snažil priamych demokratov upozorniť na obe tieto slepé škvrny. Odpoveď prirodzene bola, že ja som vôbec nepochopil pokrok vo vývoji od sociálnej trojčlennosti k priamej demokracii. A na tom niečo bolo.

Jedno som totiž prehliadol. Nemýlili sa len priami demokrati. Aj ja som sa nimi nechal pomýliť. Požadovali právny život ako taký, a ja som im aspoň v tom dával za pravdu. Až neskôr sa mi ujasnilo, že práve oni chápu právny život úplne najmenej. Jadro právneho života nie je priama demokracia. Čo dnes predovšetkým patrí k právnemu životu, to je ľudská práca. Priami demokrati nezanedbávajú len otázku, ktorá nepatrí k právnemu životu, ale aj otázku, ktorá práve bezpodmienečne k právnemu životu patrí. Najväčšou slepou škvrnou priamych demokratov je právny život.

Jadro právneho života

Obchodovateľnosť práce môže byť prekonaná vtedy, keď čas, druh a množstvo práce sú rozhodnuté demokraticky, a až na základe tohto rozhodnutia možno vyjednávať o príjme. Namiesto toho, aby sme si niečo sľubovali od hospodárskych zákonov, bolo by na čase zasadzovať sa za pracovné zákony. Tým nielenže bude hospodársky život vsadený do svojich medzí, ešte dôležitejšie je, že až prostredníctvom toho bude právny život správne vplývať na hospodársky život.

K jadru sociálnej otázky totiž patrí nielen diferencovanie medzi duchovným, právnym a hospodárskym životom. O sociálnej trojčlennosti v jej skutočnom zmysle sa skôr dá hovoriť až vtedy, keď duchovný, právny a hospodársky život správne spolupôsobia. Diferencovanie a spolupôsobenie sú teda jadrom sociálnej otázky.

Priami demokrati, naopak, vidia jadro sociálnej otázky v samotnom právnom živote. Vychádzajú potom z otázky, čo právny život odlišuje od duchovného a hospodárskeho života, a pri tejto otázke zostávajú aj visieť. V rovnosti vidia jedinečnosť právneho života. Usilujú

potom o dôslednú rovnosť a domnievajú sa, že nachádzajú priamu demokraciu. Kvôli tomu považujú aj priamu demokraciu za jadro právneho života.

Na rozdiel od priamych demokratov si Rudolf Steiner bol vedomý toho, že v priebehu posledných storočí sa stále viac krajín industrializovalo. Práca pri stroji je tak nevďačná, že odvtedy sa stalo jadro právneho života z otázky, ako má byť práca správne prerozdelená.

K tomu človek dôjde až vtedy, keď pohľad nasmeruje nielen na právny život, ale aj na náš súčasný hospodársky život. Rudolf Steiner totiž pri právnom živote vychádzal z otázky, čo na ňom treba zmeniť, aby on správne vplýval na náš zmenený hospodársky život. Inak sa tento hospodársky život – s priamou demokraciou či bez nej – postará o odstavenie nášho zastaraného právneho života na vedľajšiu koľaj.